

Agderposten

TORS DAG 23. april 2020

Uke ?? Nr ?? 147. årgang

LØSSALG 35 KRONER

LAKKERER BILER:
Iselin har fått over 100.000 følgere

Har fans fra hele verden. – Det var helt tilfeldig, sier hun.

Nyheter 2-3 >

BER OM HJELP:

Millionkrise for Den lille dyrehage

Kultur 33 >

Ingen jubileumsfest for gateløpet

Sport 20 >

PATENTEC:

Satser millioner på miljømotor

➤ På Songe Torv jobber denne kvartetten (Svein K. Aasen, Hilberg Karoliussen, Geir Dørsdal og Hans Wettergren) med utviklingen av Hilberg Engine.

➤ Karoliussen, kalt Sørlandets Reodor Felgen, er oppfinner og utvikler av motoren som nylig fikk et tilskudd på nesten fire millioner kroner fra Innovasjon Norge.

Nyheter 6-7 >

OBSERVET:

«Skammens hus» skulle bli «drømmenes hus» – nå er det blitt et mareritt

Nyheter 8-9 >

FRA RETTEN:

Ba om video av vold mot barn

Nyheter 10 >

KLATRETÅRNET:

Ser du likheten?

Kultur 32 >

FRA RETTEN:

25-åring tiltalt for nærmere 50 straffbare forhold

Nyheter 11 >

NYHETER

STARTER OPP: Oppfinner og utvikler Hilberg Karoliussen gjør klart til en ny testrunde med den epokegjørende motoren som ny skal bygges i to nye versjoner. Kollegene Geir Dørsdal, Hans Wettergren

Millionsatsing på miljø

Den er funnet opp og utvikles lokalt, motoren som kan drives på det meste som er flytende. Nå satser selskapet bak motoren ni mill. på to nye testmotorer.

Tore Ellingsen

Det er noen år siden oppfinnen og utvikleren Hilberg Karoliussen fikk ideen til motoren som kan bruke det meste som drivstoff, og som reduserer drivstofforbruket med inntil 30 prosent. På Songe Torv, i annen etasje over der tidligere var dagligvare, fortsetter utviklingen for fullt, i regi av selskapet Patentec, der oppfinnen selv fortsatt er største eier, selv om mange nye aksjonærer har kommet til.

Det Hilberg Karoliussen har klart, er å finne en god løsning

for en motor med variabel kompresjon, og enkelt sagt kan den da i utgangspunktet drives med bensin eller diesel, men også hundre prosent CO₂-nøytralt drivstoff.

Dyrt med elektrifisering

Både oppfinnen Hilberg Karoliussen og daglig leder Svein K. Aasen peker på at det mange år framover vil være behov for motorer som drives med flytende drivstoff. Mange steder, ikke minst i Afrika, vil det være svært krevende og dyrt med

omfattende elektrifisering. Skips- og anleggsmotorer vil også være områder hvor en omfattende overgang til el, ligger fram i tid.

Her hjemme vil blant annet det planlagte Biozin-anlegget i Åmli, produsere drivstoff som passer godt for motoren som kalles Hilberg Engine.

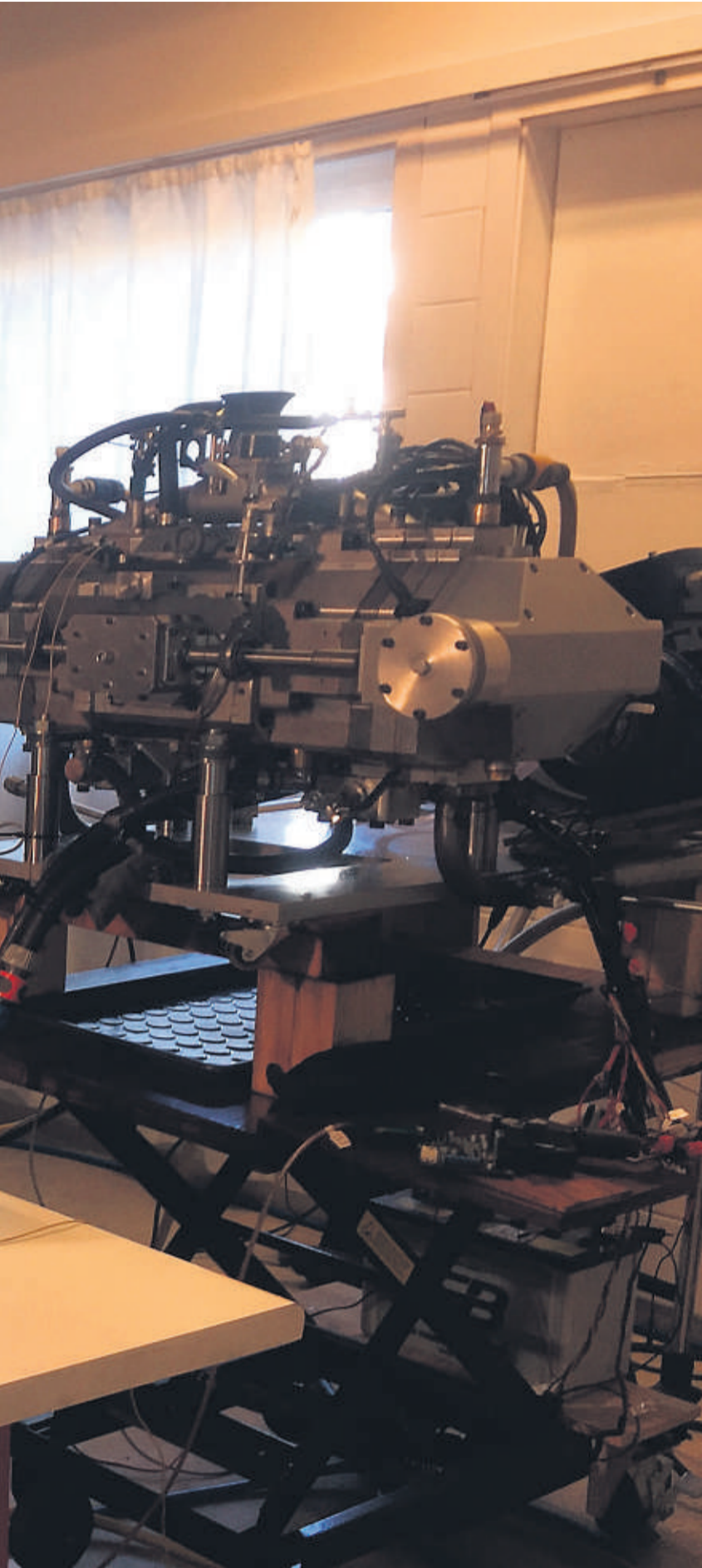
Åsen og Karoliussen forteller at motoren som nå testes, ble påbegynt i august 2018 og de kunne starte den opp i juni 2019.

– Vi har samarbeidet med fir-

maer og forskningsmiljøer i Agder og Telemark, blant annet Mechatronics Innovation Lab i Grimstad, og Verktøymakeren i Lillesand har produsert mange av delene, forteller Aasen.

Milliontilskudd

Med et helt ferskt tilsagn fra miljøtilskuddsordningen til Innovasjon Norge på 3,95 millioner kroner, er den lille bedriften et godt steg videre mot bygging av to nye motorer som skal kjøres i en større testlab i bygningens første etasje. Det er

og Svein K. Aasen i Patentec følger med.

ALLE FOTO: TORE ELLINGSEN

Ømotorer

prosjekt med en kostnadsramme på om lag 8,8 millioner kroner.

– Det bygges to motorer, en bensin og en dieselmotor. Disse to motorene vil så bli testet med ulike CO₂-nøytrale drivstoffer i ulike blandingsforhold for å opparbeide kunnskap om driftsparameter, energieffektivitet og effekt, forteller Åsen.

Selv skal ikke selskapet bygge motorer, selv om de blant samarbeidspartnere og aksjonærer også har en av Skandinavias fremste motorutviklere.

Målet er å lisensiere teknologien i et globalt marked til motorprodusenter i Europa.

Derfor er de også i slutfasen med en omfattende godkjenningsprosess av et europeisk patent.

Ingen innsigelser

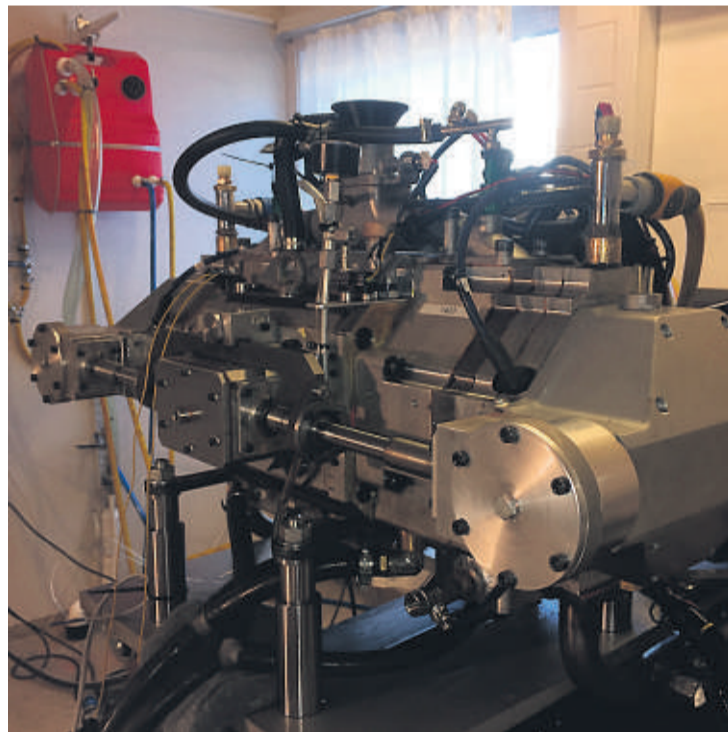
Hilberg Karoliussen forteller at de har fått skriftlig bekreftet at EPO, Det Europeiske Patentverket har innvilget patent, uten innsigelser eller behov for å justere den opprinnelige patent søknaden

KOSTBART: Det er store utviklingskostnader for et lite firma, men et tilskudd fra Innovasjon Norge kommer godt med. F.v.: Hilberg Karoliussen, Svein K. Aasen, Hans Wettergren og Geir Dørsdal.

SPENNENDE PÅ INNSIDEN: Patentec holder til på Songe Torv og der skjer det mye spennende på innsiden. F.v.: Svein K. Aasen, Hilberg Karoliussen, Geir Dørsdal og Hans Wettergren.

KAN GÅ PÅ DET MESTE: Motoren stiller selv om på kompresjonen avhengig av hvilket drivstoff som benyttes. Dermed kan alle typer biodrivstoff benyttes.

– Det har jeg aldri opplevd før, sier han.

Og han har vært med på mye, og kalles også Sørlandets Reodor Felgen, med en karriere som omfatter den aller første varmpumpeteknologien her i landet for over 40 år siden, og to suksesser i Tvedestrand, Quick Flange med helt ny teknologi for kobling av rør, og Otechos med en ny rotasjonsmotor for pumper og kompressorer. Så har han heller ingen planer om å gi seg, til tross for passert pensjonsalder med god

margin.

De fire som er fulltids engasjert i den lille bedriften, skulle gjerne vært flere. De har mer enn nok å gjøre. Men å utvikle nye produkter er dyrt, og det tar lang tid før inntektene kommer. Så det kan være at ting tar noe lengre tid når en ikke har ubegrenset med ressurser. Men selv så mener de helt klart at dette går rette veien og at ny motorteknologi fra Arendal vil bli tatt i godt i hos store motorprodusenter i Europa.

FÆRRE: Norge stengte ned 12. mars som følge av koronakrisen. I de fem neste ukene sank antallet registrerte straffesaker betraktelig.

FOTO: NTB SCANPIX

Færre straffesaker

Antall registrerte straffesaker falt kraftig etter at Norge stengte ned i midten av mars. Fallet har vært på 26 prosent sammenlignet med samme periode i fjor.

Straffesaker som omhandler seksuallovbrudd, har gått mest ned, med 44,2 prosent, viser tall fra Politidirektoratet.

Voldssaker gikk ned med nær 34 prosent, mens narkotikasaker falt med 33 prosent.

– Jeg må understreke at politiets operative evne til å håndtere kriminalitet er god. Politiet gjør jobben sin, også i koronakrisen, sier justis- og beredskapsminister Monica Mæland (H) til NTB.

Politiets publikumsmottak ble midlertidig stengt etter at koronapandemien inntraff, og politiet understreker at dette kan ha hatt en innvirkning på nedgangen. De peker også på at antall straffesaker kan komme til å øke igjen nå når publikumsmottakene gradvis gjenåpnes.

Mørketall i de tusen hjem

Barnehager og småskolen har vært stengt siden midten av mars. Mange barn har dermed de siste ukene hatt færre voksne utenfor familien som de kan henvende seg til. Politiet er bekymret for at det kan være store mørketall.

Seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år har falt med hele 56,7 prosent.

– Jeg er svært bekymret for at anmeldte straffesaker som omhandler seksuallovbrudd går ned. Det er viktig at politiet følger opp dette, men også at vi alle følger med og kanskje tar en telefon til de vi kjenner som ikke har det så bra, sier Mæland til NTB.

– Når mer aktivitet nå skjer innenfor husets fire vegger er det viktigere enn noensinne at vi viser at vi bryr oss, sier hun.

Regjeringen har tatt initiativ til å nedsette en tverretattlig koordineringsgruppe som skal sikre oppfølging til utsatte barn under koronakrisen.